

ด่วนที่สุด

ที่ พน ๐๒๐๒/๒๐๕๗

สลด. (eMail)

ส่ง : สลด.

รับที่ : ร12242/65

11 พ.ย. 2565 เวลา 17.15 น.

กระทรวงพลังงาน

ศูนย์เอนเนอร์ยีคอมเพล็กซ์ อาคารบี

ถนนวิภาวดีรังสิต กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง ผลการประชุมรัฐมนตรีพลังงานอาเซียน ครั้งที่ ๔๐ และการประชุมอื่นที่เกี่ยวข้อง

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. ถ้อยแถลงร่วมของการประชุมรัฐมนตรีพลังงานอาเซียน ครั้งที่ ๔๐ พร้อมคำแปล
 ๒. ถ้อยแถลงร่วมของการประชุมรัฐมนตรีพลังงานอาเซียนบวกสาม ครั้งที่ ๑๙ พร้อมคำแปล
 ๓. ถ้อยแถลงร่วมของการประชุมสุดยอดรัฐมนตรีพลังงานแห่งเอเชียตะวันออกเฉียง ครึ่งที่ ๑๖ พร้อมคำแปล
 ๔. ถ้อยแถลงร่วมของการประชุมโครงการบูรณาการด้านไฟฟ้าระหว่าง สปป.ลาว ไทย มาเลเซีย และสิงคโปร์ ครั้งที่ ๓ พร้อมคำแปล

ด้วยกระทรวงพลังงานขอเสนอเรื่องผลการประชุมรัฐมนตรีพลังงานอาเซียน ครั้งที่ ๔๐ และการประชุมอื่นที่เกี่ยวข้อง (The 40th ASEAN Ministers on Energy Meeting and Associated Meetings: 40th AMEM) มาเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบ โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) เนื่องจากเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือที่เกี่ยวข้องกับองค์กระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันกับประเทศไทย รวมทั้งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติในด้านการเมือง การต่างประเทศ และความมั่นคง

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ เมื่อวันที่ ๑๓-๑๖ กันยายน ๒๕๖๕ ประเทศกัมพูชาในฐานะประธานอาเซียน ปี ๒๕๖๕ ได้เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมรัฐมนตรีพลังงานอาเซียน ครั้งที่ ๔๐ การประชุมรัฐมนตรีพลังงานอาเซียนบวกสาม ครั้งที่ ๑๙ การประชุมสุดยอดรัฐมนตรีพลังงานแห่งเอเชียตะวันออกเฉียง ครึ่งที่ ๑๖ การประชุมรัฐมนตรีพลังงานอาเซียนกับทบวงการพลังงานระหว่างประเทศ ครั้งที่ ๘ การประชุมรัฐมนตรีพลังงานอาเซียนกับทบวงการพลังงานหมุนเวียนระหว่างประเทศ ครั้งที่ ๖ และการประชุมรัฐมนตรีพลังงานอาเซียนกับสหรัฐอเมริกา ผ่านระบบการประชุมทางไกล

๑.๒ เมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๕ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบต่อร่างเอกสารสำหรับการประชุมรัฐมนตรีพลังงานอาเซียน ครั้งที่ ๔๐ และการประชุมอื่นที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๔ ฉบับ ได้แก่ ๑) ร่างถ้อยแถลงร่วมของการประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านพลังงาน ครั้งที่ ๔๐ ๒) ร่างถ้อยแถลงร่วมของการประชุมรัฐมนตรีพลังงานอาเซียนบวกสาม ครั้งที่ ๑๙ ๓) ร่างถ้อยแถลงร่วมของการประชุมสุดยอดรัฐมนตรีพลังงานแห่งเอเชียตะวันออกเฉียง ครึ่งที่ ๑๖ และ ๔) ร่างถ้อยแถลงร่วมของการประชุมโครงการบูรณาการด้านไฟฟ้าระหว่าง สปป.ลาว ไทย มาเลเซีย และสิงคโปร์ ครั้งที่ ๓ โดยหากมีความจำเป็นต้องแก้ไขปรับปรุงร่างเอกสารดังกล่าวในส่วนที่มีสาระสำคัญหรือผลกระทบต่อผลประโยชน์ของประเทศไทย และไม่ขัดกับหลักการที่คณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบไว้ ให้กระทรวงพลังงานและคณะผู้แทนไทยที่เข้าร่วมการประชุมดังกล่าวสามารถดำเนินการได้โดยไม่ต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอีกครั้ง

/๒. เหตุผลความ...

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เรื่องดังกล่าวเข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) เนื่องจากเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือที่เกี่ยวข้องกับองค์กระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันกับประเทศไทย รวมทั้งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติในด้านการเมือง การต่างประเทศ และความมั่นคง กระทรวงพลังงานจึงเห็นสมควรเรียนเสนอต่อคณะรัฐมนตรีทราบผลการประชุมดังกล่าว

๓.สาระสำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

เมื่อวันที่ ๑๓-๑๖ กันยายน ๒๕๖๕ นายสุพัฒนพงษ์ พันธ์มีเชาว์ รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานได้เป็นหัวหน้าคณะผู้แทนไทยเข้าร่วมการประชุมรัฐมนตรีพลังงานอาเซียน ครั้งที่ ๔๐ และการประชุมอื่นที่เกี่ยวข้อง ผ่านระบบการประชุมทางไกล โดยมีนายชัช เชม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมเหมืองแร่และพลังงานแห่งกัมพูชา ทำหน้าที่ประธานการประชุมและนายอริฟิน ทาสริฟ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานและทรัพยากรแร่แห่งอินโดนีเซีย ทำหน้าที่รองประธานการประชุม ภายใต้แนวคิดหลักคือ “Accelerating Energy Transition: Economic Recovery and Sustainable Growth” โดยมีสาระสำคัญของผลการประชุม ดังนี้

๓.๑ การประชุมรัฐมนตรีพลังงานอาเซียน ครั้งที่ ๔๐ และการประชุมอื่นที่เกี่ยวข้อง (The 40th ASEAN Ministers on Energy Meeting and Associated Meetings: 40th AMEM) ที่ประชุมได้รับทราบผลการดำเนินงานที่ผ่านมาและได้รับทราบถึงแผนการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านพลังงานอาเซียน ระยะที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๖๘ (ASEAN Plan of Action on Energy Cooperation (APAEC): Phase II 2021-2025) โดยมีรายละเอียดพอสังเขป ดังนี้

๓.๑.๑ ด้านการเชื่อมโยงโครงข่ายสายส่งไฟฟ้าอาเซียน (ASEAN Power Grid: APG) ผู้บริหารกิจการไฟฟ้าอาเซียน (Heads of ASEAN Power Utilities/Authorities: HAPUA) ได้รายงานความก้าวหน้าของ APG ทั้งสิ้น ๑๖ โครงการ โดยสถานะ ณ เดือนกันยายน ๒๕๖๔ คิดเป็นกำลังไฟฟ้าที่ถ่ายเทระหว่างประเทศสมาชิก รวม ๒๖,๖๔๔-๓๐,๑๑๔ เมกะวัตต์ และความสำเร็จของโครงการบูรณาการด้านไฟฟ้า สปป.ลาว ไทย มาเลเซีย สิงคโปร์ (LTMS-PIP) โดยกำหนดปริมาณการซื้อ-ขายไฟฟ้าสูงสุดที่ ๑๐๐ เมกะวัตต์ ชั่วโมงในระยะเวลา ๒ ปี ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๖๕-๒๕๖๖ ผ่านระบบเชื่อมต่อโครงข่ายที่มีอยู่เดิม นอกจากนี้ยังได้ส่งเสริมให้มีการศึกษารูปแบบการซื้อขายไฟฟ้าพหุภาคีที่เหมาะสมและการพัฒนาแผนเชื่อมโยงระบบส่งไฟฟ้าที่สามารถใช้พลังงานหมุนเวียนได้อย่างเหมาะสมต่อไป

๓.๑.๒ ด้านการเชื่อมโยงท่อส่งก๊าซอาเซียน (Trans ASEAN Gas Pipeline: TAGP) ที่ประชุมรับทราบการดำเนินงานและความสำเร็จภายใต้โครงการเชื่อมโยงท่อส่งก๊าซอาเซียน โดยมุ่งเน้นการพัฒนาตลาดก๊าซร่วมสำหรับภูมิภาค การขยายการเชื่อมโยงและการเข้าถึงก๊าซธรรมชาติ การติดตามความคืบหน้าในการพัฒนาท่อส่งก๊าซข้ามพรมแดน สถานะการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของก๊าซธรรมชาติ การดำเนินความร่วมมือกับ IEA การขยายอายุข้อตกลงความมั่นคงทางปิโตรเลียมอาเซียน (ASEAN Petroleum Security Agreement: APSA) และรายงานผลการจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการด้านผลกระทบของพลังงานในทวีปยุโรปที่มีต่อตลาดก๊าซในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในช่วงวิกฤติพลังงาน

๓.๑.๓ ด้านถ่านหินและเทคโนโลยีถ่านหินสะอาด (Coal and Clean Coal Technology: CCT) ที่ประชุมรับทราบการจัดการประชุมหารือเชิงนโยบายเกี่ยวกับถ่านหินสะอาดของผู้แทนระดับสูงอาเซียน (ASEAN High-Level Policy Dialogue on Coal) ซึ่งจัดขึ้นเมื่อวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๕ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมแนวทางและนโยบายเกี่ยวกับเทคโนโลยีถ่านหินสะอาด และเทคโนโลยีการดักจับ การกักเก็บ และการใช้ประโยชน์คาร์บอน (Carbon Capture Storage and Utilization: CCUS)

จากผู้นำด้านพลังงานของอาเซียน เพื่อกำหนดทิศทางการดำเนินการด้านถ่านหินของอาเซียนให้เป็นทิศทางเดียวกัน อีกทั้งยังได้รับทราบการจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการและการจัดทำการศึกษาต่าง ๆ อาทิ การประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับกรอบการดำเนินงานด้านนโยบายและกฎระเบียบด้าน CCUS และการจัดทำการศึกษาแผนที่นำทางและกรอบการพัฒนา CCUS สำหรับอาเซียน (CCUS Deployment Framework and Roadmap for ASEAN) เพื่อส่งเสริมและผลักดันให้เกิดการใช้เทคโนโลยีถ่านหินสะอาด และเทคโนโลยี CCUS อย่างเป็นรูปธรรมในภูมิภาค

๓.๑.๔ ด้านประสิทธิภาพและการอนุรักษ์พลังงาน (Energy Efficiency and Conservation: EE&C) ที่ประชุมรับทราบความคืบหน้าของการศึกษาเกี่ยวกับสถานะและขีดความสามารถด้านประสิทธิภาพและการอนุรักษ์พลังงานในภาคขนส่งและอุตสาหกรรมของอาเซียน และการจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถในการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพและอนุรักษ์พลังงานในภาคขนส่ง ซึ่งจัดขึ้นเมื่อเดือนเมษายน ๒๕๖๕ อีกทั้งที่ประชุมยังได้รับทราบความคืบหน้าของข้อริเริ่มการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพและการอนุรักษ์พลังงานในภาคไฟฟ้า โดยมีแผนที่จะจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการเชิงลึกเรื่องนโยบายและมาตรการด้านประสิทธิภาพและการอนุรักษ์พลังงานในภาคไฟฟ้า ผ่านระบบการประชุมทางไกล ในวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๕ นอกจากนี้ ที่ประชุมยังได้รับทราบสถานะของการลดความเข้มของการใช้พลังงานในภูมิภาค ในปี ๒๕๖๓ โดยอาเซียนสามารถบรรลุเป้าหมายคิดเป็นร้อยละ ๒๒.๓ จากการตั้งเป้าหมายว่าทั้งภูมิภาคจะต้องลดค่าความเข้มของการใช้พลังงานให้ได้ร้อยละ ๓๒ ในปี ๒๕๖๘

๓.๑.๕ ด้านพลังงานหมุนเวียน (Renewable Energy: RE) ที่ประชุมรับทราบและยินดีกับการเปิดตัวของรายงานทิศทางพลังงานหมุนเวียนในอาเซียน ฉบับที่ ๒ (2nd Renewable Energy Outlook) ซึ่งจัดทำโดย ACE ร่วมกับทบวงการพลังงานหมุนเวียนระหว่างประเทศ (International Renewable Energy Agency: IRENA) โดยรายงานดังกล่าวได้มีการวิเคราะห์ทิศทางและสัดส่วนการใช้พลังงานหมุนเวียนในอาเซียนตามนโยบายของแต่ละประเทศที่ได้ประกาศไว้ และการคาดการณ์ประเภทของพลังงานหมุนเวียนที่จะมีบทบาทสำคัญในภูมิภาค รวมทั้งข้อเสนอแนะแนวทางเพื่อให้อาเซียนสามารถบรรลุเป้าหมายการลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ตามที่กำหนดไว้ อีกทั้งที่ประชุมยังได้รับทราบความก้าวหน้าของความร่วมมือกับสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติของไทยในการวิจัยและศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาเชื้อเพลิงชีวภาพในอาเซียนและการบูรณาการกลยุทธ์ด้านยานยนต์ไฟฟ้ากับแนวทางเชื้อเพลิงชีวภาพของอาเซียน นอกจากนี้ ที่ประชุมยังได้รับทราบสถานะของการเพิ่มสัดส่วนพลังงานหมุนเวียนของอาเซียน โดยในปี ๒๕๖๓ สัดส่วนพลังงานทดแทนเมื่อเทียบกับปริมาณพลังงานทั้งหมดที่ผลิตได้ของอาเซียนอยู่ที่ร้อยละ ๑๔.๒ ซึ่งอาเซียนตั้งเป้าไว้ที่ร้อยละ ๒๓ ในปี ๒๕๖๘ และสัดส่วนโรงไฟฟ้าพลังงานทดแทนเมื่อเทียบกับปริมาณกำลังการผลิตติดตั้งของโรงไฟฟ้าทั้งหมดที่ร้อยละ ๓๓.๕ ซึ่งอาเซียนตั้งเป้าหมายไว้ที่ร้อยละ ๓๕ ในปี ๒๕๖๘

๓.๑.๖ ด้านนโยบายและแผนพลังงานของภูมิภาค (Regional Energy Policy and Planning: REPP) ที่ประชุมรับทราบผลการดำเนินงานของสาขา REPP ซึ่งเน้นการขับเคลื่อนและผลักดันนโยบายและการวางแผนด้านพลังงานของอาเซียน การวิเคราะห์ข้อมูล การเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างองค์กรระหว่างประเทศและประเทศคู่เจรจา การส่งเสริมการลงทุน ตลอดจนการดำเนินการและติดตามการปฏิบัติงานของแต่ละสาขาความร่วมมือด้านพลังงานของอาเซียนตามแผน APAEC ระยะที่ ๒ เพื่อเร่งการเปลี่ยนผ่านด้านพลังงานในอาเซียนและสร้างความยืดหยุ่นด้านพลังงานของภูมิภาค รวมถึงเพื่อยกระดับสมรรถนะด้านพลังงานของอาเซียนสู่ระดับสากล โดยความสำเร็จที่โดดเด่นของการดำเนินงานภายใต้สาขา REPP ในปี ๒๕๖๕ ได้แก่ การเผยแพร่รายงานทิศทางพลังงานอาเซียนฉบับที่ ๗ (7th ASEAN Energy

Outlook: AEO7) ซึ่งประกอบไปด้วยผลการวิเคราะห์และแนวทางสู่การบรรลุเป้าหมายด้านพลังงานของภูมิภาคตามแผน APAEC ระยะที่ ๒ และการหารือข้อริเริ่มความร่วมมือระหว่างอาเซียนในระดับเจ้าหน้าที่อาวุโสกับองค์กรระหว่างประเทศ ได้แก่ สหภาพยุโรป (European Union: EU) ภายใต้กรอบ ASEAN-EU Energy Dialogue เพื่อเร่งการเปลี่ยนผ่านด้านพลังงานในอาเซียนอย่างยั่งยืนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชีย (Asian Development Bank: ADB) ภายใต้กรอบ SOME-ADB Energy Dialogue เพื่อเร่งการพัฒนาทางการเงินซึ่งจะเป็นการสนับสนุนการเปลี่ยนผ่านด้านพลังงานต่อไป

๓.๑.๗ ด้านพลังงานนิวเคลียร์เพื่อประชาชน (Civilian Nuclear Energy: CNE)

ที่ประชุมรับทราบถึงการดำเนินงานภายใต้เครือข่ายความร่วมมือด้านพลังงานนิวเคลียร์ โดยมุ่งเน้นความร่วมมือในระดับภูมิภาคและนานาชาติ การเสริมสร้างศักยภาพบนกรอบกฎหมายและกฎระเบียบข้อบังคับด้านนิวเคลียร์และเทคโนโลยีนิวเคลียร์ การสร้างขีดความสามารถของบุคลากรประเทศสมาชิกอาเซียนในด้านวิทยาศาสตร์นิวเคลียร์และเทคโนโลยีเพื่อการผลิตไฟฟ้า รวมทั้งความร่วมมือในการสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ประชาชนและการเสริมสร้างความร่วมมือกับองค์กรระหว่างประเทศ โดยความสำเร็จที่โดดเด่นของการดำเนินงานภายใต้สาขา CNE ในปี ๒๕๖๕ ได้แก่ การลงนามในบันทึกความร่วมมือระหว่าง ACE และศูนย์สนับสนุนการบูรณาการสำหรับการไม่แพร่ขยายอาวุธนิวเคลียร์และความมั่นคงทางนิวเคลียร์ของทบวงพลังงานปรมาณูแห่งญี่ปุ่น และการสนับสนุนทุนการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์นิวเคลียร์และเทคโนโลยีแก่ประเทศสมาชิกอาเซียนจากมหาวิทยาลัยชิงหัวของจีน

นอกจากนี้ ที่ประชุมยังได้รับทราบการดำเนินงานของเครือข่ายความร่วมมือการกำกับกิจการพลังงานอาเซียน (ASEAN Energy Regulators' Network: AERN) ซึ่งจะช่วยสนับสนุนความร่วมมือของ APG และ TAGP รวมทั้งการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือในการกำกับกิจการพลังงานของอาเซียนให้เป็นรูปธรรมต่อไป

ทั้งนี้ ที่ประชุมรัฐมนตรีได้รับรองถ้อยแถลงร่วมของการประชุมรัฐมนตรีพลังงานอาเซียน ครั้งที่ ๔๐ โดยมีสาระสำคัญคือการส่งเสริมการดำเนินงานไปสู่การบรรลุเป้าหมายตามแผน APAEC โดยสนับสนุนความร่วมมือระหว่างอาเซียนกับประเทศคู่เจรจาและองค์กรระหว่างประเทศ ส่งเสริมบทบาทของก๊าซธรรมชาติ ถ่านหิน และเทคโนโลยีถ่านหินสะอาด การพัฒนาพลังงานหมุนเวียน ประสิทธิภาพและอนุรักษ์พลังงาน และการบูรณาการนโยบายพลังงานของภูมิภาค เพื่อความมั่นคงและการเปลี่ยนผ่านทางพลังงาน รายละเอียดดังสิ่งที่ยังมาด้วย ๑

๓.๒ การประชุมรัฐมนตรีพลังงานอาเซียนบวกสาม ครั้งที่ ๑๙ (The 19th ASEAN Plus Three Ministers on Energy Meeting: The 19th AMEM+3) ที่ประชุมประกอบไปด้วยประเทศสมาชิกอาเซียน ๑๐ ประเทศ ร่วมกับประเทศคู่เจรจา ๓ ประเทศ ได้แก่ จีน เกาหลี และญี่ปุ่น โดยความร่วมมือภายใต้กรอบอาเซียนบวกสามมุ่งเน้นความร่วมมือด้านความมั่นคงทางพลังงาน ตลาดน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ พลังงานหมุนเวียน ประสิทธิภาพและการอนุรักษ์พลังงานและพลังงานสะอาด ผ่านการแบ่งปันข้อมูลด้านนโยบาย กฎระเบียบ ประสบการณ์ และแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ โดยเฉพาะการแลกเปลี่ยนด้านเทคโนโลยีใหม่เกี่ยวกับพลังงานผ่านโครงการต่าง ๆ ที่ได้รับการสนับสนุนจากจีน เกาหลี และญี่ปุ่น เพื่อร่วมผลักดันอาเซียนไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผน APAEC ระยะที่ ๒ ต่อไป โดยความสำเร็จที่โดดเด่นของการดำเนินงานภายใต้กรอบอาเซียนบวกสามในปี ๒๕๖๕ ได้แก่ ๑) การประชุมเวทีความมั่นคงทางพลังงานครั้งที่ ๑๙ ๒) การประชุมเชิงปฏิบัติการแผนการสำรองน้ำมัน ครั้งที่ ๑๐ ๓) การประชุมเวทีตลาดน้ำมันและก๊าซธรรมชาติและการหารือเชิงธุรกิจ ครั้งที่ ๑๑ ๔) การประชุมเวทีภาครัฐ-ภาคเอกชนด้านข้อริเริ่มพลังงานสะอาดแห่งอนาคตสำหรับอาเซียน ครั้งที่ ๓ ๕) การประชุมเวทีพลังงานหมุนเวียน ประสิทธิภาพพลังงาน และการอนุรักษ์พลังงาน ครั้งที่ ๑๖ ๖) โปรแกรมความร่วมมือการบรรเทาผลกระทบภายใต้กรอบอาเซียนบวกสาม และ ๗) การประชุมโต๊ะกลมพลังงานสะอาดอาเซียนบวกสาม ครั้งที่ ๕

ทั้งนี้ ที่ประชุมรัฐมนตรีได้รับรองถ้อยแถลงร่วมของการประชุมรัฐมนตรีพลังงานอาเซียนบวกสาม ครั้งที่ ๑๙ โดยมีสาระสำคัญคือการส่งเสริมความร่วมมือด้านพลังงานระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนบวกสามในด้านการพัฒนาพลังงานสะอาด พลังงานหมุนเวียน การใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ การแลกเปลี่ยนแนวทางการสำรองน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ เร่งพัฒนานวัตกรรมและเพิ่มการลงทุนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การบริการ ระบบ และเทคโนโลยีพลังงานสะอาด เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนผ่านทางพลังงานและความยืดหยุ่นทางพลังงาน รายละเอียดดังสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

๓.๓ การประชุมรัฐมนตรีพลังงานแห่งเอเชียตะวันออก ครั้งที่ ๑๖ (The 16th East Asia Summit Energy Ministers Meeting: The 16th EAS EMM) ซึ่งการประชุมในครั้งนี้มีประเทศสมาชิกกลุ่มเอเชียตะวันออกเข้าร่วมจำนวน ๑๗ ประเทศจากทั้งหมด ๑๘ ประเทศ ได้แก่ประเทศสมาชิกอาเซียน ๑๐ ประเทศ และประเทศคู่เจรจา ๗ ประเทศ ได้แก่ ออสเตรเลีย จีน ญี่ปุ่น เกาหลี นิวซีแลนด์ รัสเซีย และสหรัฐอเมริกา (อินเดียไม่ได้เข้าร่วมการประชุม) โดยที่ประชุมได้รับทราบความคืบหน้าของกิจกรรมภายใต้แผนงานทั้ง ๓ แผนงาน ได้แก่ แผนงานด้านประสิทธิภาพและการอนุรักษ์พลังงาน แผนงานด้านเชื้อเพลิงชีวภาพเพื่อการขนส่งและวัตถุประสงค์อื่น ๆ และแผนงานด้านการผลิตกระแสไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียนและพลังงานทดแทน รวมทั้งการจัดกิจกรรมอื่น ๆ ที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนทางพลังงานของภูมิภาคเอเชียตะวันออก อาทิ การส่งเสริมการพัฒนายานยนต์ไฟฟ้า แบตเตอรี่ และการส่งเสริมเทคโนโลยีเชื้อเพลิงสังเคราะห์ในยานยนต์เพื่อลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ การส่งเสริมการใช้พลังงานไฮโดรเจน การเปลี่ยนผ่านโรงไฟฟ้าถ่านหินไปเป็นโรงไฟฟ้าก๊าซธรรมชาติ การส่งเสริมเทคโนโลยี CCUS

นอกจากนี้ ที่ประชุมยังได้มีการหารือเกี่ยวกับการส่งเสริมการพัฒนาพลังงานเพื่อความมั่นคงทางพลังงานและการเปลี่ยนผ่านทางพลังงานอย่างยั่งยืนและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยรัฐมนตรีและผู้แทนรัฐมนตรีจากทั้ง ๑๗ ประเทศ ได้แสดงวิสัยทัศน์และแนวนโยบายด้านการส่งเสริมความมั่นคงทางพลังงานและการเปลี่ยนผ่านทางพลังงาน ในโอกาสนี้ รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานของไทยได้นำเสนอแนวทางในการจัดทำแผนพลังงานชาติ (National Energy Plan: NEP2022) ซึ่งเป็นแผนการดำเนินการเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์สุทธิเป็นศูนย์ ในปี ค.ศ. ๒๐๕๐ และการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ในปี ค.ศ. ๒๐๖๕ โดยได้นำเสนอแผนงานและเป้าหมายภายใต้ NEP2022 ได้แก่ แนวนโยบายในการเพิ่มสัดส่วนโรงไฟฟ้าพลังงานทดแทนใหม่ให้ได้ร้อยละ ๕๐ ในปี ค.ศ. ๒๐๔๐ นโยบาย 30@30 ในการส่งเสริมการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าให้ได้ร้อยละ ๓๐ ภายในปี ค.ศ. ๒๐๓๐ และการส่งเสริมการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพให้ได้ร้อยละ ๕๐ ภายในปี ค.ศ. ๒๐๔๐ รวมทั้งการนำเสนอแนวคิด เศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว หรือ BCG Economy Model ต่อที่ประชุมเพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมการใช้และการเพิ่มมูลค่าให้กับทรัพยากรที่มีอยู่อีกทั้งยังได้แสดงวิสัยทัศน์ในการส่งเสริมความร่วมมือกับประเทศในกลุ่มอาเซียนและประเทศกลุ่มเอเชียตะวันออกเพื่อสนับสนุนความมั่นคงทางพลังงานและการเปลี่ยนผ่านทางด้านพลังงานในภูมิภาคร่วมกันในสภาวะวิกฤติทางพลังงานปัจจุบัน

ทั้งนี้ ที่ประชุมรัฐมนตรีได้รับรองถ้อยแถลงร่วมของการประชุมรัฐมนตรีพลังงานแห่งเอเชียตะวันออก ครั้งที่ ๑๖ โดยมีสาระสำคัญคือการส่งเสริมความมั่นคงทางพลังงาน การจัดหาพลังงานให้ประชาชนในราคาที่เข้าถึงได้ และความยั่งยืนทางสภาพภูมิอากาศในช่วงสภาวะวิกฤติทางพลังงาน โดยส่งเสริมการลงทุนและพัฒนาเทคโนโลยี รวมถึงนวัตกรรมด้านพลังงานสะอาด ให้มีราคาที่เข้าถึงได้ เชื่อถือได้ และมีความยั่งยืน เพื่อมุ่งสู่การเป็นสังคมคาร์บอนต่ำของภูมิภาค รายละเอียดดังสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓

๓.๔ การประชุมรัฐมนตรีพลังงานอาเซียนกับทบวงการพลังงานระหว่างประเทศ ครั้งที่ ๘ (The 8th Dialogue between the ASEAN Ministers on Energy Meeting and the International

Energy Agency: The 8th AMEM-IEA Dialogue) IEA ได้นำเสนอภาพรวมรายงานทิศทางพลังงานโลก ปี ๒๕๖๕ (World Energy Outlook 2022) และรายงานทิศทางพลังงานของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ปี ๒๕๖๕ (Southeast Asia Energy Outlook 2022) ตลอดจนการวิเคราะห์ผลกระทบด้านพลังงานของยุโรป และเอเชีย โดย IEA ได้คาดการณ์ว่า ท่ามกลางวิกฤติด้านพลังงานที่เกิดขึ้นทั่วโลกในปี ๒๕๖๕ ที่ทำให้ต้นทุนทางพลังงานสูงขึ้นนั้น การลงทุนด้านพลังงานจะเพิ่มสูงขึ้นร้อยละ ๘ อยู่ที่ระดับ ๒.๔ พันล้านเหรียญสหรัฐฯ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเทคโนโลยีพลังงานสะอาดและโครงสร้างพื้นฐาน พลังงานหมุนเวียน การเสริมสร้างประสิทธิภาพพลังงาน และยานยนต์ไฟฟ้า อย่างไรก็ตาม IEA เห็นว่า ถึงแม้การลงทุนด้านพลังงานสะอาดจะเพิ่มขึ้น แต่ก็ยังไม่เร็วพอที่จะก้าวข้ามผ่านวิกฤติในปัจจุบัน รวมถึงการมุ่งไปสู่การบรรลุเป้าหมายการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ภายในกลางศตวรรษนี้ได้ นอกจากนี้ การเติบโตอย่างรวดเร็วของความต้องการใช้พลังงานสะอาดจะเป็นการสร้างโอกาสที่สำคัญแก่ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เนื่องจากเป็นภูมิภาคที่มีแหล่งแร่สำคัญ (critical minerals) และมีความสามารถในการผลิตที่จะเพียงพอต่อความต้องการของอุตสาหกรรมในอนาคต

ในโอกาสนี้ IEA ได้เผยแพร่รายงานผลการศึกษากิจการที่จัดทำภายใต้ความร่วมมือระหว่างอาเซียนกับ IEA จำนวน ๒ ฉบับ ได้แก่ Roadmap for Energy-Efficient Buildings and Construction และ Roadmap towards Sustainable and Energy Efficient Space Cooling ที่แสดงให้เห็นถึงภาพรวมเครื่องมือเชิงนโยบายของอาเซียนในการขับเคลื่อนการปรับปรุงประสิทธิภาพพลังงานสำหรับภาคอาคารเพื่อตอบสนองความต้องการใช้พลังงานที่เพิ่มสูงขึ้นในปัจจุบัน ควบคู่ไปกับการลดการปล่อยมลพิษในภาคอาคารเพื่อมุ่งไปสู่การเป็นอาคารปลอดคาร์บอน นอกจากนี้ ที่ประชุมยังได้รับทราบรายงานสถานการณ์ตลาดก๊าซของโลกที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความขัดแย้งในทวีปยุโรป ภาพรวมราคาก๊าซธรรมชาติเหลวในเอเชีย รวมถึงผลกระทบด้านราคาพลังงานที่สูงขึ้นในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และการดำเนินโครงการเสริมสร้างขีดความสามารถให้กับ AERN ในด้านกฎระเบียบและสถาบัน ซึ่งจะช่วยสนับสนุนการจัดทำแนวปฏิบัติที่ดีและบทเรียนที่เรียนรู้จากภูมิภาคอื่น ๆ ด้วย

๓.๕ การประชุมรัฐมนตรีพลังงานอาเซียนกับทบวงการพลังงานหมุนเวียนระหว่างประเทศ ครั้งที่ ๖ (The 6th Dialogue between the ASEAN Ministers on Energy Meeting and the International Renewable Energy Agency: the 6th AMEM-IRENA Dialogue) นายฟรานเชสโก ลา คาเมรา ผู้อำนวยการ IRENA ได้นำเสนอประเด็นสำคัญและข้อค้นพบจากการจัดทำรายงานทิศทางของพลังงานหมุนเวียนในอาเซียน ฉบับที่ ๒ (2nd ASEAN Renewable Energy Outlook) โดยพบว่าอาเซียนจะเพิ่มความพยายามอย่างมากในการมุ่งไปสู่การลดการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยการเพิ่มสัดส่วนพลังงานหมุนเวียนและประสิทธิภาพการใช้พลังงาน ซึ่งจะส่งผลให้ความต้องการใช้พลังงานในปี ค.ศ. ๒๐๕๐ จะลดลงร้อยละ ๒๐ เมื่อเทียบกับการดำเนินการตามแผนพลังงานตามปกติในปัจจุบัน และจะมีการใช้พลังงานชีวมวล พลังงานแสงอาทิตย์ และพลังงานลมเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ เชื้อเพลิงไฮโดรเจนจะมีบทบาทสำคัญในภาคอุตสาหกรรม นอกจากนี้ ที่ประชุมยังได้รับทราบแผนการดำเนินงานของอาเซียนร่วมกับ IRENA ในปี ๒๕๖๕-๒๕๖๘ อาทิ แผนการจัดทำรายงานทิศทางพลังงานหมุนเวียนระยะยาว (Long-term RE Roadmap) การจัดการหารือเชิงนโยบายของผู้แทนระดับสูง เป็นต้น

๓.๖ การประชุมรัฐมนตรีพลังงานอาเซียนกับสหรัฐอเมริกา (AMEM and the United States (AMEM-U.S.)) รัฐมนตรีพลังงานอาเซียน ๑๐ ประเทศได้หารือกับสหรัฐอเมริกา โดยนายเดวิด เทิร์ก รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพลังงานสหรัฐอเมริกา ได้นำเสนอนโยบายด้านพลังงานและแนวทางการดำเนินการความร่วมมือด้านพลังงานอาเซียนกับสหรัฐอเมริกา โดยปัจจุบันสหรัฐอเมริกาได้มุ่งเน้นการส่งเสริมการเปลี่ยนผ่านไปสู่พลังงานสะอาดและการเสริมสร้างความมั่นคงทางพลังงาน โดยได้กำหนดเป้าหมายที่จะให้มีการจำหน่ายยานยนต์ไฟฟ้าทั่วประเทศให้ได้ร้อยละ ๕๐ ภายในปี ค.ศ. ๒๐๓๐ และผลิตไฟฟ้าจากพลังงานสะอาดให้ได้

ร้อยละ ๑๐๐ ภายในปี ค.ศ. ๒๐๓๕ เพื่อบรรลุเป้าหมายการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ ภายในปี ค.ศ. ๒๐๕๐ โดยได้ผ่านร่างกฎหมายในการส่งเสริมการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานพลังงานสะอาด การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก การปรับโครงสร้างพลังงานของประเทศไปสู่การใช้พลังงานที่สะอาดมากขึ้น การให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีสำหรับการลงทุนด้านพลังงานสะอาด การพัฒนาเทคโนโลยีด้านพลังงานสะอาด รวมถึงการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีด้านพลังงานสะอาด

ฝ่ายสหรัฐอเมริกายังได้นำเสนอโครงการ Southeast Asia Smart Power Program ที่ประกาศโดยองค์การเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศของสหรัฐอเมริกา (United States Agency for International Development: USAID) ที่มุ่งเน้นการพัฒนาโครงการด้านพลังงานสะอาดในภูมิภาค เพื่อส่งเสริมการดำเนินการตามแผน APAEC ระยะที่ ๒ และ ASEAN-U.S. Energy Cooperation Work Plan 2021-2025 นอกจากนี้ ยังส่งเสริมการดำเนินการตาม AIMS III เพื่อยกระดับการเชื่อมโยงทางพลังงาน และส่งเสริมการค้าพลังงานแบบพหุภาคีในภูมิภาคอีกด้วย โดยสหรัฐอเมริกามีความพยายามที่จะมุ่งส่งเสริมและขยายความร่วมมือกับอาเซียนให้สำเร็จเป็นรูปธรรม เพื่อส่งเสริมการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภูมิภาคในช่วงการเปลี่ยนผ่านทางพลังงาน

ในโอกาสนี้ รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน ได้แสดงความชื่นชมการมีบทบาทสำคัญของสหรัฐอเมริกาในภูมิภาคอาเซียน อาทิ การสนับสนุนการดำเนินการตาม AIMS III การประกาศโครงการ Southeast Asia Smart Power Program และการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ผ่านการเสริมสร้างขีดความสามารถของบุคลากรในอาเซียนด้วย และประเทศไทยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า สหรัฐอเมริกาจะยังคงรักษาบทบาทอันสำคัญในภูมิภาคที่จะช่วยให้อาเซียนสามารถรับมือกับความท้าทายด้านพลังงาน ตลอดจนสนับสนุนการดำเนินการความร่วมมือภายใต้แผนงานความร่วมมือ ASEAN-U.S. Energy Cooperation Work Plan 2021-2025 เพื่อให้การดำเนินการตามแผน APAEC ระยะที่ ๒ บรรลุผลสำเร็จเป็นรูปธรรมต่อไป

๓.๗ การประชุมระดับรัฐมนตรีพลังงานของการประชุมโครงการบูรณาการด้านไฟฟ้าระหว่าง สปป.ลาว ไทย มาเลเซีย และสิงคโปร์ ครั้งที่ ๓ (The Third Lao PDR-Thailand-Malaysia-Singapore Ministerial Meeting)

ประเทศสมาชิก คือ สปป.ลาว ไทย มาเลเซีย และสิงคโปร์ ได้แสดงความยินดีที่ได้เริ่มต้นการส่งผ่านไฟฟ้าตั้งแต่วันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๕ โดยเชื่อมั่นว่า LTMS-PIP จะเป็นโครงการที่สำคัญและเป็นรูปธรรมของ APG ซึ่งเป็นแนวทางของการซื้อ - ขายไฟฟ้าในอนาคตเพื่อประโยชน์ร่วมกันในภูมิภาค นอกจากนี้ รัฐมนตรีพลังงานทั้ง ๔ ประเทศ ได้ให้การรับรองถ้อยแถลงร่วมของการประชุมโครงการบูรณาการด้านไฟฟ้าระหว่าง สปป.ลาว ไทย มาเลเซีย และสิงคโปร์ ครั้งที่ ๓ (Third Joint Statement of The Lao PDR-Thailand-Malaysia-Singapore Power Integration Project) ซึ่งมีสาระสำคัญคือการยืนยันความมุ่งมั่นของทั้ง ๔ ประเทศ ในการดำเนินโครงการบูรณาการด้านไฟฟ้าระหว่าง สปป.ลาว ไทย มาเลเซีย และสิงคโปร์ ซึ่งเป็นการริเริ่มการซื้อ - ขายไฟฟ้าพหุภาคีข้ามพรมแดนโดยใช้การเชื่อมต่อโครงข่ายที่มีอยู่ของแต่ละประเทศเป็นระยะเวลาสองปี ระหว่างปี ๒๕๖๕-๒๕๖๖ เพื่อแสดงถึงการบรรลุผลสำเร็จภายใต้โครงการ APG และประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในการเสริมสร้างความมั่นคงและการบูรณาการพลังงานหมุนเวียนในภูมิภาค รายละเอียดดังสิ่งที่ส่งมาด้วย ๔

๓.๘ การประกาศผลรางวัลดีเด่นด้านพลังงานอาเซียน ประจำปี ๒๕๖๕ (ASEAN Energy Awards 2022: AEA 2022) ในช่วงการประชุมได้มีพิธีประกาศรางวัลด้านพลังงานอาเซียน (ASEAN Energy Awards) ซึ่งจัดขึ้นเป็นประจำทุกปีควบคู่ไปกับการประชุมรัฐมนตรีพลังงานอาเซียน เพื่อส่งเสริมและกระตุ้นการผลิตและการใช้พลังงานหมุนเวียน รวมถึงส่งเสริมประสิทธิภาพและการอนุรักษ์พลังงาน

ให้กับกลุ่มผู้ประกอบการของประเทศสมาชิกอาเซียน ทั้งนี้ ในปี ๒๕๖๕ ประเทศไทยมีผู้รับรางวัลทั้งสิ้น ๒๓ รางวัล โดยแบ่งออกเป็นรางวัล ๔ ประเภท ดังนี้ ๑) ประเภทการบริหารจัดการพลังงานในอาคารและภาคอุตสาหกรรมยอดเยี่ยม จำนวน ๓ รางวัล ๒) ประเภทอาคารอนุรักษ์พลังงาน จำนวน ๕ รางวัล ๓) ประเภทโครงการด้านพลังงานหมุนเวียน ๑๒ รางวัล และ ๔) รางวัลประกาศเกียรติคุณบุคคลดีเด่นด้านพลังงานในอาเซียน ประจำปี ๒๕๖๕ ซึ่งบุคลากรจากประเทศไทยที่มีบทบาทสำคัญในเวทีพลังงานของภูมิภาคอาเซียนได้รับรางวัลจำนวน ๓ ท่าน ได้แก่ ๑) นางเปรมฤทัย วินัยแพทย์ รองปลัดกระทรวงพลังงาน ๒) นายสมบูรณ์ วัชรชัยสุรพล ผู้ตรวจราชการกระทรวงพลังงาน และ ๓) นายณพพร ชูจินดา อดีตผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)

๓.๙ บทบาทของไทยและประโยชน์ที่ไทยได้รับจากการประชุม

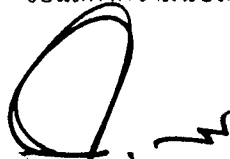
ประเทศไทยได้แสดงบทบาทในเวทีดังกล่าวโดยได้แสดงวิสัยทัศน์เกี่ยวกับสถานการณ์พลังงานในปัจจุบันให้ที่ประชุมทราบว่า อาเซียนต้องร่วมมือกันโดยการคำนึงถึงถึงความสำคัญในด้านการจัดหาพลังงานให้เพียงพอต่อความต้องการ การมีเสถียรภาพ มีราคาที่สามารถซื้อได้และยั่งยืน และมุ่งขับเคลื่อนการเปลี่ยนผ่านด้านพลังงานจากแหล่งเชื้อเพลิงฟอสซิลสู่พลังงานสะอาดมากยิ่งขึ้น โดยการพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีด้านพลังงานสะอาดเพื่อนำพาอาเซียนไปสู่ระบบพลังงานคาร์บอนต่ำในอนาคต โดยประเทศไทยยินดีให้การสนับสนุนการดำเนินการตามแผน APAEC ในมิติสาขาความร่วมมือต่าง ๆ รวมถึงกรอบความร่วมมือระหว่างอาเซียนกับประเทศคู่เจรจาและองค์การระหว่างประเทศ ทั้งนี้ ประโยชน์ที่ไทยได้รับจากการประชุมคือการได้แลกเปลี่ยนข้อมูลและข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการเสริมสร้างความร่วมมือด้านพลังงานในภูมิภาคกับประเทศสมาชิกอาเซียน ประเทศคู่เจรจาและองค์การระหว่างประเทศ อันนำไปสู่การเป็นแนวทางสำหรับประเทศไทยในการพัฒนาภาคพลังงานของไทยต่อไป

๔. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงพลังงานขอเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบผลการประชุมรัฐมนตรีพลังงานอาเซียน ครั้งที่ ๔๐ และการประชุมอื่นที่เกี่ยวข้อง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุพัฒนพงษ์ พันธ์มีเชาว์)

รองนายกรัฐมนตรี

และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน

สำนักงานปลัดกระทรวงพลังงาน

กองการต่างประเทศ

โทร ๐ ๒๑๔๐ ๖๔๔๔ (เวทีก)

โทรสาร ๐ ๒๑๔๐ ๖๔๕๘

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ vetisth@energy.go.th